

Præstestemningen, da var det saa smukt, hvad vi hørte af det ærede Medlem for Hjerteminde (N. Andersen), da Sagen forrige Gang laa for. Han slog paa de samme Strænge igaar, og der er virkelig Noget i det, og det gaar ikke an saaledes at affeie det ærede Medlem, naar han siger: Der er Mange, som have bestemt deres Bøn til at være Præster og have ogsaa faaet dem gennem Studeringerne, og saa skulle disse ogsaa forsyrges, da de have gjort Regning paa at blive forsyrgede, thi ellers vil jo alle Pengene til deres Uddannelse være kastede bort. Ja, der er virkelig Noget i den Betragtning; det er en Side af Sagen, som paa ingen Maade laaber sig overse. Jeg mener ogsaa, at Staten, hvis den kom i Tanker om at gjøre det Fremstridt, jeg ønsker, vilde have en Forpligtelse mod den Uudgom, den har ført ind paa den theologiske Bane, og det er maaske ikke af Veien samtidig at se paa et Spørgsmaal, som i sin Tid er gjort noget ironisk, men som virkelig har sin Berettigelse, det Spørgsmaal nemlig, som jeg navnlig vil henvende til det ærede Medlem for Kirteminde, fordi han deri vil finde en Støtte for sin Sag: Er det forsvarligt, at Staten, den kirkelige Stat, kristelig set, forlækker en Del af den studerende Ungdom ved ikke at sørge for, at den faaer Kalb? Der er Noget i dette; jeg mener virkelig, at efter den Maade, hvorpaa vi tidligere have taget Præstesagen, maa de unge Mennesker have en Erstatning for de Examinere, de have taget. Saae de saa ikke Kalb, kunne de faae Pengene, og saa har det mindre at sige med Kalbet, paa Pengene mener jeg, at de have et vist Krav overfor Staten, der har ført dem ind paa Banen. Den Første, der ordnede en Statskirke, da man saae, at man maatte have fat i Præsterne, var en Hedning, der sad paa sin Throne og sagde: Jeg maa have fat paa de Bisper og maa tage Braaden fra dem og fra Præsterne med, og for at tage Braaden fra dem gjorde han først Biskopperne til Embedsmænd. Han samlede derpaa de 318 Biskopper i sit Riges Hovedstad og sagde til dem: Vi maa give Sagen Fremgang, men ikke alle Præster elske den Ting, de fortynde, derfor maa vi lønne dem vel; paa den Maade tage vi Braaden fra dem; de have jo gjort Indsigelser mod Statens Myndighed og vi kunne ikke stole paa, at de ere oprigtige. Han talte ganske oprigtig til de 318 Bisper og sagde: Det er kun Jaa, der gjøre det for Sandhedens Skyld. Alle toge de imod det, Bisperne og Kultusministrene med, de indrømmede med et Bif, at det var rigtigt, og det er netop det Samme, man her er kommen ind paa. Nu ser jeg ikke rettere end, at, naar Folketirken skal leve — og det ønsker jeg, den maa — maa der tages Hensyn til Flertallet, for at Folk kunne blive der, og da finder jeg ikke det Allermindste

ivæien for at give dem en vis Indflydelse, hvad enten det nu bliver paa den Maade, Flertallet har foreslaaet, eller saaledes som det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Lund) vil. Jeg hørte iøvrigt dette ærede Medlems Foredrag med megen Fornøielse, og jeg haaber, vi skulle kunne blive enige med det ærede Medlem, thi da han jo engang har brudt Principet, antager jeg ikke, at det ærede Medlem har kundet sig til noget bestemt Tal, hver 4de, 5te, 6te eller 10de. Det Andet, det ærede Medlem vilde, kan den høitærede Minister gennemføre ad administrativt Veie, og jeg har en vis Følelse af, at han virkelig ogsaa gjør det, naar det viser sig, at vi ikke, idetmindste ikke foreløbig, kunne føre videre, fordi Bognen er gaaet istaa. Det vilde jeg ogsaa finde meget priseligt, thi dermed er Intet foregrebet for Folkeetinget, og derved vindes Erfaringer, som kunne komme til Nytte, naar Sagen igjen bringes frem. Det gjælder om, at Spørgsmaalet bliver holdt oppe fremdeles; det er til Gavn for Folketirken og for de Præster haade hos Præster og Menigheder, som skulle høre den. Men der er en lille Ting, som jeg med det Samme vil henstille til den høitærede Minister. Den ærede Ordfører havde ganske vist fat i det Samme, men han saae det paa en nogen anden Maade end jeg. Vi kunne maaske godt blive enige, men jeg er kun ikke ganske tilfreds med den Maade, hvorpaa han udtrykte sig. Det var det, at den høitærede Minister lod sig forstaa med, hvad iøvrigt er spaaet fra tidligere Tider af, at, naar den Dag kommer, da man ser, at Præst og Levebrød ikke ere Et og det Samme — der har nemlig været den Tid før 1848, da ikke een af hver tyvende Præst eller Lægmand, kunde se Andet, end at de to Ting vare Et og det Samme — naar den Dag kommer, at man kan se, der er Forstjel derpaa, saa vil der begynde at blive Mangel paa Theologer. Men naar nu den ærede Ordfører henstillede til Ministeren, at han kunde lempe Examinterne lidt og derved igjen faae Flere ind paa Præsteveien f. Ex. ved at hæve Artium eller paa anden Maade, saa mener jeg nok, at der tør gaas lidt hen ad den Veie; men jeg ønsker dog paa ingen Maade, at de fremtidige Præster ikke skulle have en virkelig ligesaa grundig og videnstabelig Dannelse som nu; jeg ønsker kun, at der kunde indrettes en Slags dansk-theologisk Examen i Lighed med den nuværende dansk-juridiske Examen. Noget Saadant have vi jo i de andre Kirkeafdelinger; jeg tror, at den katolske Kirkeafdeling netop har sin store Styrke deri, at den ikke stiller for store Fordringer til Kandidaterne hos dets Præsteskab fra den høieste Biskop og ned til den ringeste Kapellan. Det er imidlertid det, vi gjøre her i vor Folkekirke; men jeg tror, at vi ville blive tvungne til at slaa ind paa en dansk-theologisk